

Dopravní politika EU

Marika Wernerová, Politiky v EU, jaro 2019

Vznik a rozsah politiky

- Jedna z prvních politik
  - založena již Římskými smlouvami v 1957
  - po boku SZP, vnější obchodní politiky, celní unie
- Proč jedna z prvních?
  - Návaznost na vnitřní (jednotný) trh: volný pohyb 4 svobod mezi zeměmi
  - každá země vlastní pravidla → společná pravidla ES/EU (příklad)
- V čem spočívá?
  - Pozemní
  - Letecká
  - Vnitrozemní vodní, námořní
  - Kombinovaná

Jak dosáhnout společné dopravní politiky?

- Kombinace negativní a pozitivní integrace
- Pomocí sekundární legislativy (nařízení a směrnice)
- Komise udává vizi a směřování politik
  - Nejnovější trendy: nízkoemisní a bezemisní doprava, digitalizace a ITS
  - Soulad s politikami v oblasti energetiky, klimatu a životního prostředí
- Rada a EP formulují finální podobu legislativy
- „národní“ charakter dopravní politiky
-

Historie

- 1961 Schaus Memorandum
- 1962 Akční program pro společnou dopravní politiku
- dopady ropných šoků v 70. letech – potřeba integrace, ale opatrný přístup
- **1983 stížnost EP a EK k ESD proti Radě**
  - Důvod: nedostatečná liberalizace dopravních trhů → porušení Smluv
- **Oživení od 1985 – Bílá kniha o vnitřním trhu**
  - Pokyny (guidelines) pro společnou dopravní politiku
  - na jejich základě přijala Rada pracovní plán s konkrétními cíli, termín plnění: konec 1992 (příklady)
- **1992 bílá kniha k rozvoji dopravní politiky (princip udržitelnosti)**

Historie

- 2001 důležitá bílá kniha
  - odhad výzev s výhledem na rozšíření EU
  - návrh balíku 60 opatření
  - návrhy pro příhraniční oblasti
  - pokyny k politice TEN-T
  - práva cestujících
  - IMO a ICAO
- **aktuální otázky - příklady**
  - pozemní
  - letecká
  - vodní
  - kombinovaná
  - TEN-Ts (transevropské dopravní sítě)
  - ITS – inteligentní dopravní systémy (samořídící auta)

Obsah politiky

- SFEU čl. 90-100

Čím **konkrétně** se dopravní politika zabývá?

- Přístup na trh = pravidla pro podnikání dopravců na společném trhu EU
- Přístup k profesi (řidiče) = kdo a za jakých podmínek?
- Společná pravidla pro kontroly a inspekce (příklad: řidičáky)
- Platby za užívání pozemních komunikací = mýtné
- Práva cestujících (víte, na co máte nárok?)
- https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/passenger-rights/air/index_cs.htm
- Bezpečnost dopravy (všechny typy)
- Kvalita a dostupnost infrastruktury (sítě **TEN-T**, finanční nástroj k jejich budování **CEF**)

Institucionální aspekty

- komisař/ka pro dopravu v Evropské komisi?
- Jak se jmenuje dopravní DG Evropské komise?
- příslušná Rada ministrů, která rozhoduje otázky v dopravě?
- příslušný výbor EP? (zastoupení ČR – 1 MEP)

Přesah do jiných politik

- Vnitřní trh (volný pohyb 4 svobod, techn. harmonizace, standardy a normy)
- Ochrana spotřebitele (práva cestujících)
- Životní prostředí a klima (plynulost dopravy, emise)
- Energetika (přes pohonné hmoty, baterie do elektromobilů a alternativní paliva do hybridních vozidel)
- Obrana (vojenská mobilita v EU – co to je?)
- Sociální politika (pracovní podmínky řidičů, pilotů, důchody)
- Digitální jednotný trh (testování a vývoj inteligentních dopravních systémů, chytré semaforey, smart cities)
- Výzkum (rozvoj umělé inteligence)
- Rozpočet (financování výstavby a údržby klíčových koridorů)
- Vesmír (jaká agentura EU sídlí v ČR?, v ČR koordinuje Ministerstvo dopravy)